

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

Iranian Islamic Human Rights Commission

فهرست

خبر برگزیده

نظرخواهی

دفاتر استانی

تحقیق و پژوهش

هنر و حقوق بشر

برنامه های فوری آتی

نظارت بر رعایت حقوق بشر

همایش ها و برنامه های جمعی

برخی تحولات دیگر در کمیسیون

خبر برگزیده

ماه گذشته از حیث فضای عمومی ایران هم چنان تحت تأثیر تحولات کلی پس از انتخابات ریاست جمهوری و تنش ها و اختلافات مربوطه گذشت و در روز دانشجو (۱۶ آذر) مجدداً اعتراضاتی در دانشگاه ها نمود یافت و برخوردها و دستگیری هایی از ناحیه مراجع رسمی انجام شد. در این فضای عمومی که هیجانات مختلف هر روز به شکلی در عرصه کنش فعالین سیاسی اجتماعی یا واکنش مراکز رسمی نمود داشته، یک مناسبت جهانی مرتبط با حیطه فعالیت کمیسیون (روز جهانی حقوق بشر) باعث شد که عمده تلاش های انجام شده در این ماه تحت الشعاع این مناسبت قرار گیرد. شعار جهانی امسال « پذیرش تکثر و خاتمه دهی به تبعیض ها » بود و کمیسیون نیز در جهت ملموس کردن این شعار در سطح ملی، از شعار « وظیفه دولت های اسلامی برای توسعه تنوع و تکثر اندیشه ها و رفع تبعیض ها » استفاده کرد و به همین مبنا فعالیت های مختلفی را در پایتخت و استان ها ساماندهی نمود. نکته غریب قابل مشاهده در این زمینه آن بود که به علت فضای عمومی کشور یا اصولاً بی-توجهی اکثر مراکز و نهادها به مناسبت های جهانی، از سوی هیچ نهاد و سازمان دیگری حتی در جامعه مدنی ایران برنامه و بزرگداشتی برای حقوق انسان ها و به بهانه روز جهانی حقوق بشر برگزار نشد و صرفاً یکی از نهادهای مدنی که از سوی مراجع رسمی نیز با محدودیت های متنوع روبروست بدین مناسبت خبری را منتشر کرد که همزمان با روز جهانی حقوق بشر طی دیدار حضوری با یکی از شخصیت های برجسته منتقد سیاسی اجتماعی، جایزه خود در زمینه حقوق بشر را به ایشان اعطا نموده است. بهر حال، کمیسیون برابر روال هر ساله در برنامه فعالیت های خود و در چارچوب تلاش های هدفمند و کلان و علیرغم چالشهای متنوع مربوط به شرایط حاکم بر کشور، روز جهانی حقوق بشر را همانند دیگر مناسبت های ملی و جهانی فرصتی تلقی کرد که می توان در حد مقدمات از حقوق انسان ها سخن گفت و با تشریح ابعاد نظری و ارائه محصولات کاربردی، توجهات مخاطبین مختلف اعم از دولتی یا غیردولتی را به ضرورت تلاش برای ارتقاء حقوق انسانی جلب نمود. هم چنین کمیسیون در این مناسبت نیز تلاش کرد تا برابر

رویکرد خود در قبال همه مناسبت های مهم، ابعاد فرهنگ ملی و ایرانی و مبانی اسلامی مرتبط با موضوع را نیز تبیین کند تا از پشتوانه های بومی خود نیز غافل نشویم یا به ورطه کسانی نرفتیم که دائماً تلاش می کنند بین فرهنگ ملی و مبانی اسلامی با هنجارها و ارزش های مورد پذیرش جهانی تضاد ایجاد کنند یا آنها را معارض هم جلوه دهند. بیانیه کمیسیون بمناسبت روز جهانی حقوق بشر به اندازه کافی در این زمینه گویاست و بیانگر دغدغه های جدی این نهاد برای ارتقاء حقوق انسانی همگام با دیگر ملت هاست. در خبرنامه حاضر این ماه نمونه فعالیت های متعدد اعم از برگزاری همایش ها و ارائه محصولات پژوهشی، ترویجی و... معرفی شده که همزمان با روز جهانی حقوق بشر به وقوع پیوستند. نباید فراموش کرد که علیرغم سیطره فضای نومیدی و یأس و تنش بر عرصه عمومی که طبیعتاً بسیاری را از تلاش های برنامه ریزی شده فنی تخصصی و اثرگذار باز می دارد، مجموعه فعالیت های معرفی شده جامه عمل یافتند و جملگی حاصل تلاش شبانه روزی و بی ادعای همکاران کمیسیون در تهران و استان ها می باشند. جالب است که همه این تلاش ها با حداقل امکانات و عمدتاً مبتنی بر همت و اراده و عزم و مشارکت و همیاری فعالین ذیربط عینیت یافتند. امید است همه این تلاشها گامی هرچند کوچک به سمت بارورتر کردن فرهنگ رعایت حقوق انسانی محسوب شوند.

نظارت بر رعایت حقوق بشر

برابر روال تثبیت شده در کمیسیون، طی چهار هفته اخیر نیز واحدهای نظارت داخلی و خارجی بر رعایت حقوق بشر به صورت روزانه و مستمر، صدها خبر و گزارش را مورد ملاحظه و ثبت قرار دادند که علاقمندان می توانند لوح فشرده گزارش نظارت های داخلی بر رعایت حقوق بشر حول ۱۶ محور موضوعی حقوق انسانی را از واحد مربوطه کمیسیون تهیه کنند یا مجموعه گزارشات و ادعاهای منتشره عمومی در خصوص مصادیق رعایت یا عدم رعایت حقوق بشر اسلامی ایران که مورد توجه بخش نظارت های داخلی قرار گرفته و بطور مرتب در سایت کمیسیون قرار گرفته را مورد مطالعه قرار دهند. در بخش نظارت های خارجی بر رعایت حقوق بشر نیز طی ماه گذشته ۵ گزارش ماهیانه جداگانه راجع به وضعیت حقوق بشر در مناطق پنج گانه جهانی (اروپا-آمریکا، آمریکای لاتین، آسیا و اقیانوسیه، آفریقا

کشورهای عربی اسلامی) با تفکیک وضعیت هر کشور منطقه مورد بررسی، تدوین شده که علاقمندان می توانند از فروشگاه محصولات کمیسیون گزارشات یاد شده را تهیه نمایند. در این دوره برخی از خبرهای مورد توجه بخش نظارت های داخلی بر رعایت حقوق بشر به امور حقوقی کمیسیون ارجاع شده تا با تشکیل پرونده همانند عریضه های مکتوب واصله از مردم مورد پیگیری قرار گیرد. عمده خبرها و گزارشات واصله مربوط به دستگیرشدگان وقایع پس از انتخابات و مسائل مربوطه بوده است که متأسفانه به علت فضای سنگین حاکم بر موضوعات یاد شده، کمیسیون و یا دیگر خیرخواهان و مصلحین کشور نتوانستند اصلاح قابل توجهی در رویکردها و عملکردهای مراجع ذیربط برای پاسخگویی لازم و حاکمیت قانون و رعایت حقوق شهروندی ببار آورند. جدای از تماس های مردمی با سیستم تلفنی کلینیک مساعدت حقوقی کمیسیون در تهران و استان ها، از حیث عریضه های مکتوب که شهروندان مستقیماً برای امور حقوقی کمیسیون فرستاده اند در ماه اخیر تعداد ۲۶ عریضه دریافت شده که نمونه هایی از موضوعات مندرج در عریضه ها بشرح زیر است:

- عریضه شهناز شیروود رضائی و تقاضای کمک برای یافتن فرزند ۱۷ ساله وی اشکان رضائی که ۴/۵ ماه از مفقود شدن وی می گذرد.
- عریضه محمدعلی وزیرآبادی از تبریز که نسبت به فرآیند قضائی پرونده خود اعتراضاتی را مطرح کرده است.
- نامه حسنی از اتباع افغان مقیم ایران و انعکاس مراتب آمادگی خود برای پیگیری مشکلات مهاجرین افغان مقیم ایران.
- عریضه حمید زین العابدین از شهرستان قم و تقاضای مساعدت حقوقی در قبال پرونده تصادف رانندگی.
- عریضه مالقاء سلطانی در خصوص مشکلات خانوادگی و تقاضای مساعدت حقوقی و مشورتی برای احقاق حقوقش از همسر متواری اش.
- عریضه مجید صدریه و تقاضای مساعدت معیشتی برای رفع مشکلات متنوع زندگی.
- عریضه محمدرضا جوادی و اعتراض نسبت به عدم رعایت حقوق اشتغال وی در آموزش و پرورش استان لرستان.
- عریضه محمدرضا یوسفی اشمئلو از زندان تبریز و تقاضای مساعدت حقوقی در قبال پرونده قضائی.
- عریضه جمعی از شهروندان تنکابنی متعلق به اقلیت های غیر رسمی نسبت به تفتیش منازل خود و ... توسط مأمورین انتظامی و امنیتی که اعتراض داشته و خواهان رعایت حقوق شهروندی گردیده اند.
- نامه کریم تیموری نقده که نسبت به برخورد مأمورین جمهوری خودمختار نخجوان اعتراض نموده و خواهان حمایت از ایرانیان شده است.
- گزارش رسیده از شیراز در مورد مشکل ادامه تحصیل فرزندان اتباع افغانی مقیم این شهر که تقاضای پیگیری برای ادامه تحصیل را مطرح کرده اند.
- عریضه معصومه صابر نژاد از تهران که تقاضای کمک مراجع مسئول را مطرح نموده تا بتواند به عنوان سرپرست خانواده زندگی شرافتمندانه ای داشته باشد.

همایش ها و برنامه های جمعی

در ماه اخیر برنامه های جمعی متعددی از سوی کمیسیون در تهران و استانها به صورت مستقل یا با همیاری و مشارکت دیگر سازمان ها برگزار گردید که عناوین آنها و توضیح مختصر مربوط به هریک بشرح زیر ارائه می شود:

- نشست های علمی بررسی ابعاد عرفان و حقوق بشر (قم ۲۸/۸ و ۵/۹ و ۱۹/۸۸)

پیرو نشست های قبلی برگزار شده در دفتر منطقه ۵ کمیسیون مستقر در شهر قم، در تاریخ های یاد شده سه نشست دیگر علمی با حضور کارشناسان موضوع برگزار و بدین ترتیب بحث یاد شده به پایان رسید تا در آینده موضوع دیگری در دستور کار نشست های علمی قم قرار گیرد. ضمناً بزودی مجموعه مباحث نشست های مختلف علمی حیطه عرفان و حقوق بشر به صورت گزارش مکتوب تدوین می شود تا علاقمندان بتوانند با تهیه آن بهره برداری لازم بنمایند. هم چنین با توجه به بحث های مطروحه در نشست های یاد شده قرار است چندین مورد پژوهش علمی نیز در همین زمینه در دستور کار کمیسیون قرار گیرد.

- همایش علمی « شیوه های نوین ازدواج آسان و پایدار » (تبریز-۱/۹/۸۸)

همایش علمی یاد شده توسط دفتر منطقه ۷ کمیسیون با همکاری اداره کل امور خانواده و زنان استانداری آذربایجان شرقی و مساعدت امور تحقیق و پژوهش دفتر مرکزی کمیسیون برگزار شد و از تهران نیز یکی از اساتید مربوط به حقوق زنان برای ارائه بحث اعزام شدند. در این همایش سخنرانان متعدد هریک از منظر حقوقی، دینی و قضائی مباحثی را ارائه نمودند و در رسانه های مختلف نیز این همایش انعکاس عمومی پیدا کرد.

- میزگرد علمی « بررسی ابعاد بحران یمن از منظر حقوق بین الملل بشردوستانه » (دفتر مرکزی-۸۸/۹/۱)

پیرو تحولات نگران کننده در یمن که منجر به کشته و زخمی شدن تعداد زیادی از غیرنظامیان شده است، امور تحقیق و پژوهش کمیسیون در چارچوب میزگردهای علمی ادواری خود، در مورخ یاد شده موضوع بحران یمن را با حضور جمعی از اساتید و کارشناسان حقوق بین الملل مورد بررسی قرار داد. خبرگزاری ایسنا گزیده مباحث مطروحه را منعکس کرد و مشروح مباحث نیز در قالب گزارش مستقل تدوین و به فروشگاه محصولات کمیسیون ارجاع شد تا عموم بتوانند تهیه و بهره-برداری نمایند.

- همایش علمی ویژه روز جهانی حقوق بشر (کرمانشاه-۸۸/۹/۱۹)

در چارچوب برنامه های کمیسیون همزمان با روز جهانی حقوق بشر و پیرو هماهنگی های انجام شده توسط دفتر منطقه یک کمیسیون مستقر در کرمانشاه، همایش علمی ویژه ای در محل تالار اجتماعات دانشگاه آزاد کرمانشاه و با حضور حقوقدانان و دیگر نخبگان استانی برگزار شد. برای

این همایش از سوی دفتر مرکزی کمیسیون یکی از اساتید حقوق دانشگاه و پژوهشگر علوم اسلامی جهت سخنرانی اعزام گردید.

- همایش علمی « احترام به تنوع و تکرر اندیشه ها در گستره ملی و جهانی » بمناسبت روز جهانی حقوق بشر (تبریز-۸۸/۹/۱۹)

همایش یاد شده در چارچوب برنامه های کمیسیون همزمان با روز جهانی حقوق بشر و پیرو هماهنگی های انجام شده توسط دفتر منطقه هفت کمیسیون مستقر در تبریز در محل سالن اجتماعات کانون وکلای دادگستری و با همیاری این نهاد برگزار شد. در این همایش که استاد اعزامی از مرکز نیز سخنرانی داشتند تعدادی از مسئولین حقوقی و قضائی استان و مراکز دانشگاهی نیز ارائه بحث نمودند و در پایان آن نیز از خبرنگاران فعال استانی در حیطه اطلاع رسانی حقوق بشر تقدیر و تشکر شد.

- همایش علمی ویژه روز جهانی حقوق بشر (شیراز-۸۸/۹/۱۸)

برنامه یاد شده توسط دفتر منطقه هفت کمیسیون و با پیگیری امور تحقیق و پژوهش دفتر مرکزی در شیراز برگزار شد و معاون مرکز اطلاع رسانی سازمان ملل نیز که از تهران اعزام شده بود در کنار یکی از اساتید حقوق بین الملل دانشکده حقوق شیراز ارائه بحث انجام داد. طبیعتاً در این برنامه نیز همانند دیگر همایش های روز جهانی بیانیه دبیرکل سازمان ملل و بیانیه کمیسیون ویژه روز جهانی حقوق بشر قرائت و توزیع گردید.

- همایش علمی « حقوق بشر و پشتوانه های ایرانی و اسلامی آن » بمناسبت روز جهانی حقوق بشر (تهران-۸۸/۹/۲۲)

برنامه دفتر مرکزی بمناسبت روز جهانی حقوق بشر امسال در محل کمیسیون برگزار نشد تا به علت محدودیت فضای سالن اجتماعات، بسیاری از علاقمندان محروم از حضور نشوند. بر همین اساس، برابر هماهنگی های به عمل آمده، همایش مزبور با مساعدت دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی در محل تالار عدالت این دانشکده و با حضور انبوه حقوقدانان، دانشجویان، مسئولین، نمایندگان اقلیت های

دینی و رسانه ها برگزار گردید. در این همایش سه تن از اساتید برجسته حقوق ایران سخنرانی نمودند و به علت حساسیت بحث های آنان بارها مورد تشویق حاضرین قرار گرفتند. همچنین در این برنامه دو رویداد مهم دیگر نیز انجام پذیرفت: یکی رونمایی از کتاب جدید منتشره کمیسیون که حاوی مقالات اساتید بمناسبت شصتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر و دیگری رونمایی از تمبر بزرگداشت جهانی حقوق بشر که با ابتکار کمیسیون و برای اولین بار طی ۳۰ سال گذشته در ایران انجام شد.

- همایش علمی « بررسی آسیب های اجتماعی زنان و خانواده » (همدان- ۲۱ و ۲۲/۹/۸۸)

همایش علمی یاد شده با پیگیری دفتر منطقه هفت کمیسیون و به صورت مشترک با اداره کل خانواده و امور زنان استانداری همدان در شهر مذکور برگزار شد و سخنرانان هریک ابعادی از موضوع کلی همایش را مورد بررسی قرار دادند. قرار بود از تهران نیز استادی برای سخنرانی به همدان اعزام شوند که به جهت بروود هوا پرواز کنسل و ناچاراً قرار شد متن سخنرانی ایشان به صورت مکتوب توزیع شود.

- همایش علمی مربوط به دختران جوان (اردیبهل-۲۶/۹/۸۸)

همایش یاد شده توسط دفتر منطقه هفت کمیسیون و به صورت مشترک با اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل و امور بانوان فرمانداری شهر یاد شده در تالار کوثر اردبیل برگزار شد و هریک از سخنرانان که از استان آذربایجان شرقی نیز اعزام شده اند ابعادی از موضوع همایش را مورد بررسی قرار دادند. مباحث همایش یاد شده در سایت خبررسانی دفتر منطقه هفت منتشر شد که دردیگر رسانه های عمومی نیز بازتاب پیدا کرد.

- همایش علمی مربوط به روان آدمی و جرائم و مجازات ها و ابعاد حقوق انسانی (دامغان-۲۶ و ۲۷/۹/۸۸)

همایش علمی یاد شده توسط دانشگاه پیام نور دامغان برگزار شد ولی از چند ماه قبل دفتر منطقه ۶ کمیسیون نیز جزو مجریان همایش محسوب شده و بر همین اساس امور تحقیق و پژوهش دفتر مرکزی نیز یک مقاله علمی برای همایش ارسال نمود و هماهنگی به عمل آورد که از اساتید مرکز نیز در همایش یاد شده شرکت و ارائه بحث نمایند. قرار است مجموعه مقالات همایش بزودی توسط دانشگاه پیام نور به صورت کتاب منتشر شود.

- همایش علمی « بررسی اقتضائات ارائه نظریه جهانشمول در حیطه اسلام و حقوق بشر » (قم- ۲۶/۹/۸۸)

امور تحقیق و پژوهش دفتر مرکزی کمیسیون با هدف اجرای برنامه علمی همزمان با روز جهانی حقوق بشر در قم، پیگیری های مختلفی را بعمل آورد که در نهایت همایش یاد شده به صورت مشترک با پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی که از جمله برجسته ترین مراکز پژوهشی قم است، در مورخ یاد شده برگزار شد. نحوه برگزاری همایش به این نحو بود که قبلا از یکی از صاحب نظران حقوق اسلامی خواسته شد تا نظریه خود را در خصوص موضوع همایش تدوین و کتبا ارائه کنند که این امر انجام و در جلسه با حضور جمع زیادی از اساتید و نخبگان علوم اسلامی به صورت شفاهی ارائه شد. سپس تعدادی از حقوقدانان برجسته کشور که از تهران عازم شده بودند به نقد و ارزیابی نظریه ارائه شده پرداختند و هم چنین حاضرین نیز نقدهای خود را مطرح کردند که در پایان ارائه کننده نظریه توضیحات خود را ارائه داشت و قرار شد با توجه به اهمیت موضوع همایش و ابعاد مختلف نظری آن، طی هفته های آینده نشست دومی نیز برگزار شود. متعاقب همایش یاد شده کمیسیون مقالات و آثار متعدد علمی در مورد جهانشمولی حقوق بشر جمع آوری و در اختیار ارائه کننده نظریه قرار داد تا برای نشست آتی مورد بهره برداری قرار گیرد. بناسبت نظریه مکتوب قبل از نشست آتی در اختیار حداقل ۲۰ نفر از صاحب نظران کشور قرار گیرد تا نقدهای خود را مکتوب اعلام دارند و مجموعاً به ارائه کننده نظریه تقدیم تا دیدگاه نهایی خود را در نشست آتی مطرح نمایند.

تحقیق و پژوهش

در هفته های اخیر، برابر روال جاری کمیسیون، فعالیت های نظری متعددی نیز انجام پذیرفت که بعضاً مجموعه کار پایان پذیرفت و در مواردی فعالیت های مربوطه ادامه دارد که طبیعتاً در آینده به پایان می رسد. موارد انجام شده یا در دست انجام بشرح زیر مورد اشاره قرار می گیرند:

- تدوین مقاله تحت عنوان «بررسی تأثیر اعتیاد به مواد مخدر بر عنصر روانی جرم و مسئولیت کیفری» از سوی یکی از همکاران گروه حقوق بشر و فرآیند عدالت کیفری در دفتر مرکزی برای ارائه به همایش ۸۸/۹/۲۶ دامغان

- تدوین مقاله تحت عنوان «تاریخچه اعلامیه جهانی حقوق بشر» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال که قرار است با عنوان ده گفتار در مورد اعلامیه جهانی حقوق بشر، بزودی منتشر شود.

- تدوین مقاله تحت عنوان «شناسایی موارد اختلافی اعلامیه جهانی حقوق بشر نزد برخی فرهنگ ها و ملل» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «ماهیت حقوقی اعلامیه جهانی حقوق بشر» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «ممنوعیت تبعیض در اعلامیه جهانی حقوق بشر و بازتاب آن در فرآیند هنجارسازی نظام ملل متحد» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «تبلور مفاد اعلامیه جهانی حقوق بشر در قوانین اساسی کشورها» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «نگاهی به بازتاب اعلامیه جهانی حقوق بشر در اسناد مهم منطقه ای» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «نظم و نظام مطلوب داخلی و بین المللی از منظر اعلامیه جهانی حقوق بشر» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «حمایت از گروه های آسیب پذیر در اعلامیه جهانی حقوق بشر» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین مقاله تحت عنوان «محدودیت های حقوق و آزادی ها در اعلامیه جهانی حقوق بشر» برای درج در کتاب ویژه روز جهانی حقوق بشر امسال

- تدوین گزارش تحت عنوان «کتابشناسی آثار مربوط به اعلامیه جهانی حقوق بشر به زبان فارسی و انگلیسی» تهیه بیانیه تخصصی بمناسبت روز جهانی حقوق بشر تا در تهران و استان ها بهره برداری شود و هم چنین ترجمه انگلیسی به فارسی بیانیه کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، مدیرکل یونسکو، دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی به مناسبت روز جهانی حقوق بشر.

شایان ذکر است که بیانیه دبیرکل سازمان ملل را دفتر اطلاع رسانی سازمان ملل ترجمه کرد که همان ترجمه در مراسم های مختلف کمیسیون توزیع شد.

- تدوین گزارشی تحت عنوان ۵ بیانیه راجع به روز جهانی حقوق بشر و ده ها نکته قابل تأمل که ضمن آن بیانیه های دبیرکل سازمان ملل، کمیسر عالی حقوق بشر، مدیرکل یونسکو، دبیرکل OIL و بیانیه کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران بررسی و نکات مهم هریک استخراج و با یکدیگر مقایسه تطبیقی شده اند. گزارش مزبور در سایت کمیسیون منتشر شد.

- تدوین دو نوشتار علمی توسط دو نفر از صاحب نظران ملی مربوط به حقوق اقلیت ها و انعکاس آن در سایت کمیسیون به مناسبت روز جهانی معلولین

- تدوین نهایی گزارش علمی مربوط به بررسی وضعیت حق بر محیط زیست سالم در ایران مشتمل بر بررسی نظام حقوقی، چالش های فراوری، نقش نهادهای مدنی و چند مصاحبه با اساتید ذیربط.

- تدوین گزارش تحت عنوان « بررسی فعالیت های سازمان های غیردولتی فعال جهانی در حوزه زنان و کودکان» با هدف آشنایی بیشتر با تکنیک ها و روش های اقدام در NGOها

- تکمیل شماره جدید بولتن « تحولات نظری حقوق بشردوستانه در گستره جهانی » توسط واحد مربوطه تحقیق و پژوهش کمیسیون تا بزودی منتشر شود.

- اخذ مقالات علمی مختلفی از برخی اساتید و تهیه مواد لازم برای شماره یک فصلنامه ایرانی حقوق بشر که همزمان با روز جهانی حقوق بشر از طریق سایت اینترنتی آن برای عموم مخاطبین قابل رجوع است. شایان ذکر است که فصلنامه ایرانی حقوق بشر اولین فصلنامه با

این عنوان است که در ایران و از سوی کمیسیون تهیه شده و برای اینکه مخاطبین بیشتری بتوانند از آن استفاده کنند به صورت اینترنتی و نه مکتوب عرضه شده و از بخش های "نظریه، مقالات، میزگردهای علمی، رویدادها و تحلیل ها، معرفی اسناد جدید، معرفی و نقد کتب، معرفی و نقد رویه قضائی، معرفی تکنیک ها و تجربه های جدید سازمان های مردم نهاد و افراد مدافع حقوق بشر" تشکیل شده که در هر بخش مواد علمی متعددی عرضه می شود. این فصلنامه اگرچه عمدتاً به زبان فارسی است ولی مقالات به زبان های عربی، انگلیسی و فرانسه نیز پذیرفته و عیناً در شماره های بعدی فصلنامه منتشر خواهد شد. آدرس سایت فصلنامه www.ijhr.ir است.

- اتمام تدوین گزارش علمی در مورد عدالت کیفری راجع به کودکان و نوجوانان از منظر موازین بین المللی حقوق بشر، که قرار است به صورت گزارش ویژه بولتن جدید حقوق زنان و کودکان بزودی منتشر شود.

- تهیه گزارش ادواری جدید مجموعه داوری ها و گزارشات مجامع بین المللی در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران.

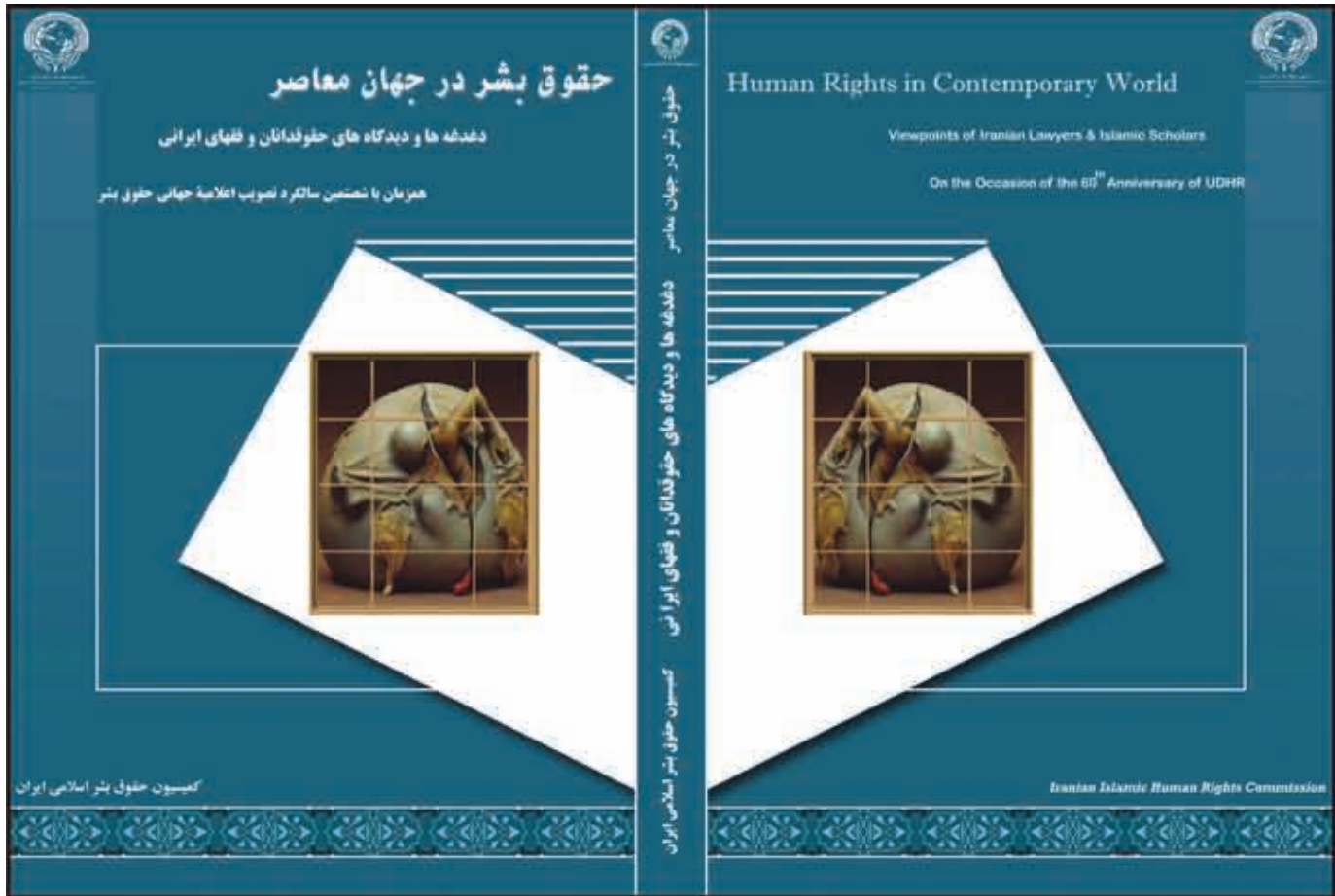
- کمیته علمی کمیسیون نیز در ماه اخیر دو موضوع را طی دو نشست جداگانه با حضور اساتید برجسته حقوق کشور بررسی کرده است

ارزیابی طرح قانونی مطرح در مجلس تحت عنوان "نظارت بر رفتار و عملکرد قضات" از منظر موازین حقوق بشر و ارزیابی قطعنامه اخیر مجمع عمومی سازمان ملل در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران و بررسی برنامه های ویژه کمیسیون برای روز جهانی حقوق بشر، موضوعات بررسی شده در کمیته علمی هستند.

شایان ذکر است که در این ماه برخی از کارهای نظری آغاز شد تا در هفته های آتی به پایان رسد از جمله: بررسی حقوق بشر در اندیشه و سلوک پیشوایان اسلامی یا بررسی موضوع کاربرد بیوتکنولوژی در محصولات غذایی و ابعاد مالکیت فکری.

- رویداد ویژه حیطه تحقیق و پژوهش در این ماه، رونمایی کتاب جدید منتشره کمیسیون ویژه شصتمین سالگرد جهانی حقوق بشر بود، این کتاب که با عنوان « حقوق بشر در جهان معاصر، دغدغه ها و دیدگاه های حقوقدانان و فقهای ایرانی همزمان با شصتمین سالگرد جهانی حقوق بشر » ارائه شده و حاوی مقالات قریب به سی نفر از اساتید و صاحب نظران حقوقی و فقهی ایران است که برخی از آنها در

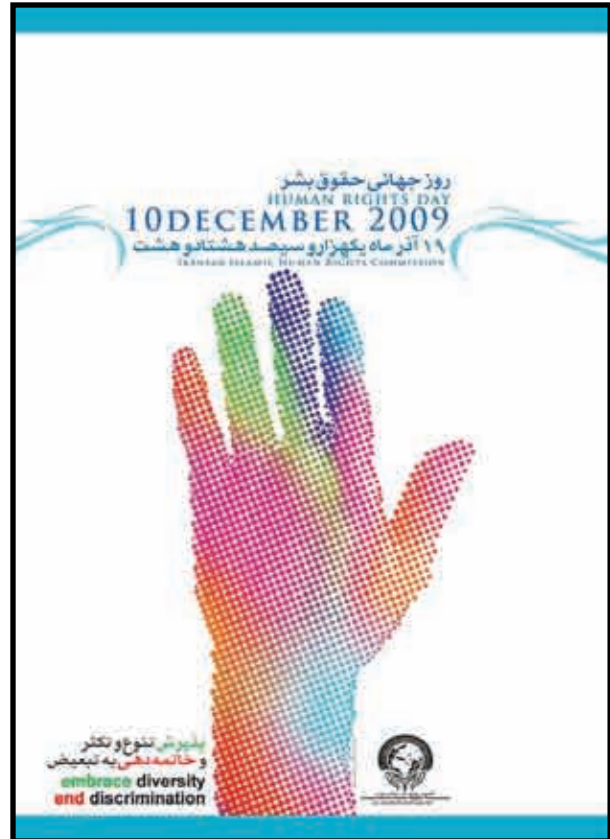
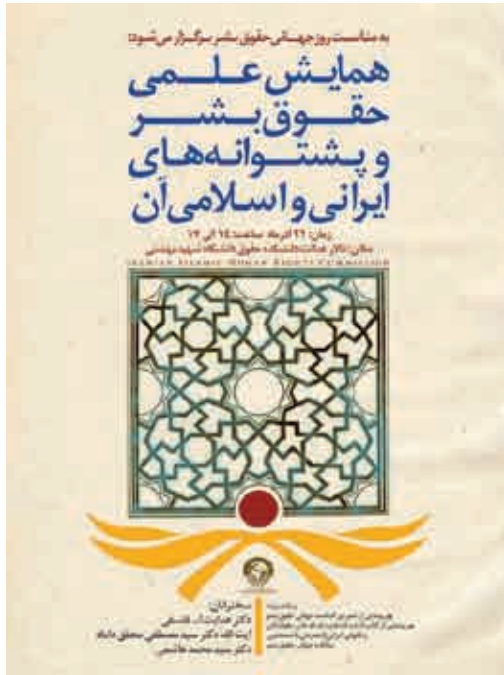

شصتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر (دسامبر ۲۰۰۸) در کمیسیون سخنرانی داشتند و بعداً متن ویرایش شده را ارائه کردند و برخی نیز مستقلاً مقاله ای ارائه نمودند. کتاب یاد شده با حجمی بیش از ۵۰۰ صفحه از ده بخش جداگانه تشکیل شده که در هر بخش یک یا چندین مقاله در مورد اعلامیه جهانی حقوق بشر نگاشته شده است. مقدمه مفصل این کتاب نیز به قلم دبیر کمیسیون است که طی ۴ بند جداگانه و ضمن ۳۷ صفحه، نکاتی در حیطه جلوه های ملموس رعایت حقوق انسانی، روش شناسی مطالعات حقوق بشر در ایران و ابعاد محتوایی آن و توصیه هایی خطاب به مراکز نظری و کاربردی ارائه نموده است.

هنر و حقوق بشر

در هفته های اخیر هنرمندان مرتبط با کارگروه هنر و حقوق بشر کمیسیون تولیدات هنری متعددی داشتند که هریک در مناسبت خاص خود استفاده شد یا آماده بهره برداری می باشد. موارد مهم فعالیت ها به شرح زیر است:

- طراحی پوستر همایش روز جهانی حقوق بشر در تهران که از سوی دفتر مرکزی در دانشگاه شهید بهشتی اجرا شد و طراحی دعوتنامه شرکت کنندگان در همایش مزبور که مبتنی بر پوستر همایش تهیه گردید.

- طراحی پوستر ویژه روز جهانی حقوق بشر با لحاظ شعار جهانی امسال که پس از نهایی شدن در مراسم های مختلف تهران و استان ها استفاده شد.

- طراحی هنری فراخوان جذب همکاری دانشجویان و اساتید دانشکده های هنر با کارگروه هنر و حقوق بشر کمیسیون

- بهره برداری نهایی از طراحی جدید جلد کتب منتشره کمیسیون که با رونمایی از کتاب مقالات اساتید حول شصتمین سالگرد جهانی حقوق بشر انجام شد و طراحی جلد کتاب در دست انتشار تحت عنوان «ده مقاله در مورد اعلامیه جهانی حقوق بشر»

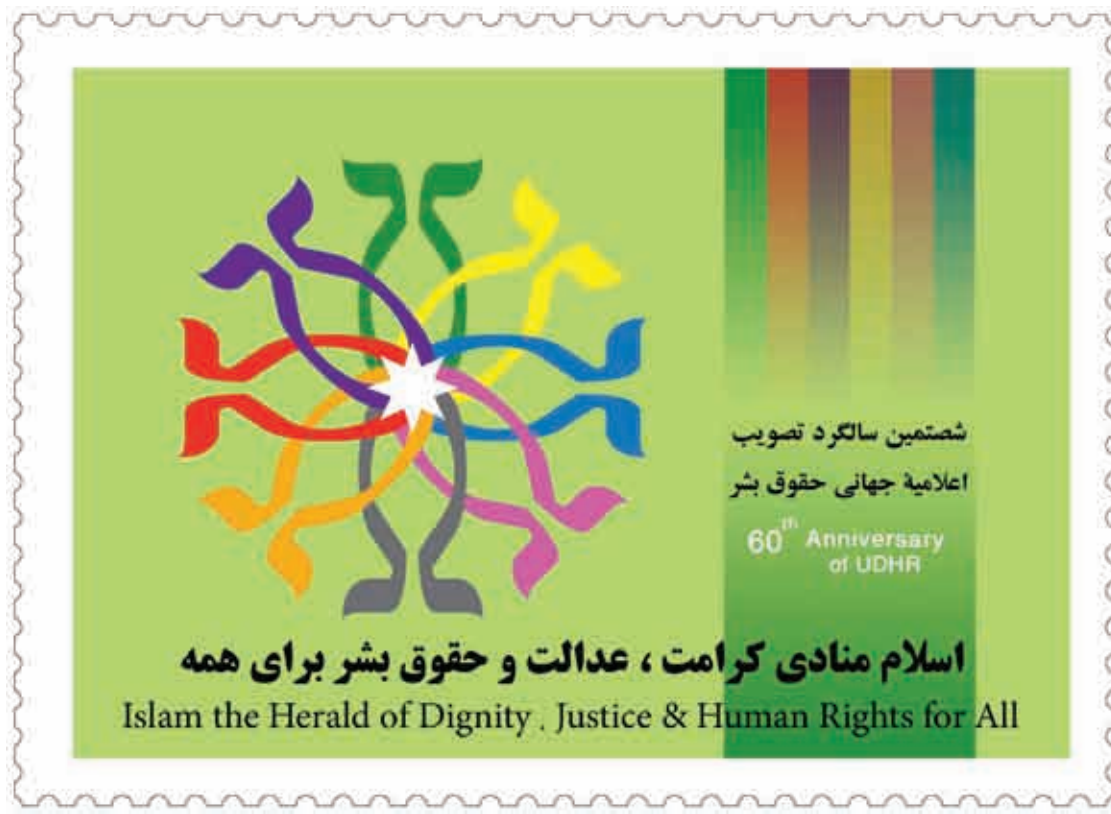
- طراحی چند پوستر توسط یکی از هنرجویان جوان در خصوص روز دانشجو و روز پناهندگان که هر دو از جمله مناسبت های ماه بودند. البته پوسترها به لحاظ ضرورت برخی اصلاحات چاپ نشد.

- افزودن دو دقیقه بر کلیپ هنری قبلا تولید شده ویژه شصتمین سالگرد جهانی حقوق بشر که در شصت و یکمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی و مراسم مربوطه در تهران مورد بهره برداری قرار گرفت.

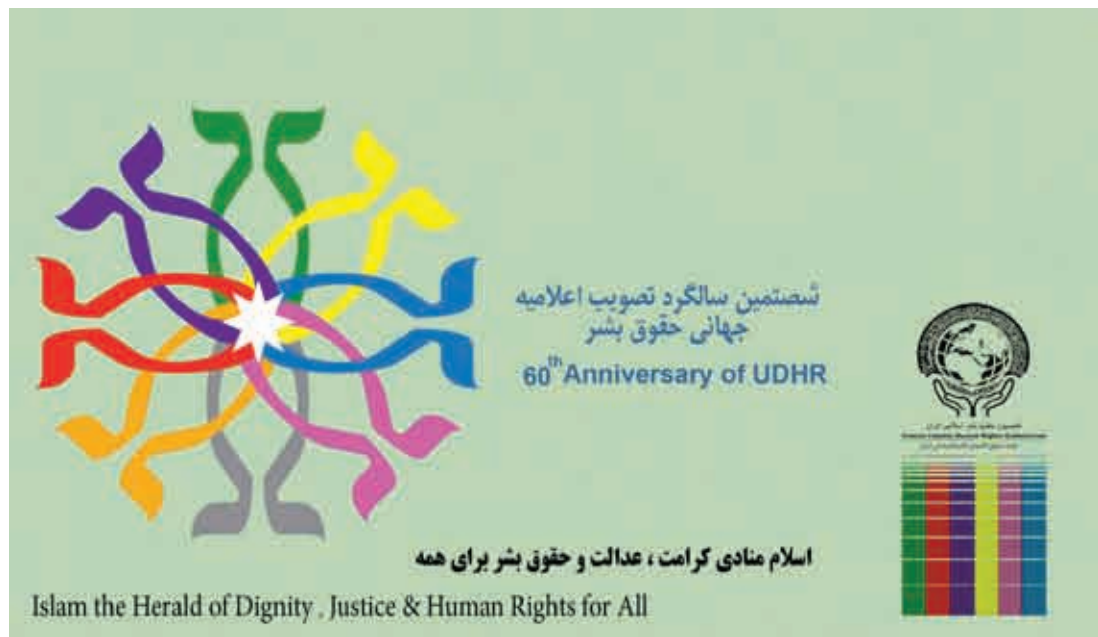
- طراحی کاور هنری، کارت پستال و پاکت پستی ویژه بزرگداشت جهانی حقوق بشر تا همزمان با رونمایی از تمبر، مورد بهره برداری شرکت پست جمهوری اسلامی ایران و کمیسیون در داخل ایران و خارج کشور قرار گیرد.

(کاور تمبر شصتمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر)

(کارت پستال تمبر شصتمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر)

(پاکت تمبر شصتمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر)

دفاتر استانی

در ماه گذشته، دفتر مرکزی برابر روال جاری سازمان، تلاش های متنوعی را بکار گرفت تا دفاتر استانی کمیسیون از قابلیت های محلی بخوبی برای پیشبرد حقوق انسانی استفاده کنند. هر یک از دفاتر در حد ظرفیت ها و تلاشهای خود فعالیت های مختلفی در چهار هفته اخیر داشته اند که ذیلاً به برخی از مهم ترین آنها اشاره می شود. با یادآوری اینکه جزئیات فعالیت های استانی در سایت کمیسیون (زبان فارسی) منعکس است و ضمناً فعالیت های در حد همایش علمی یا برنامه های جمعی قابل توجه استانها در بخش مربوطه خبرنامه حاضر ذکر شد که از تکرار آن خودداری می شود:

- در این ماه دفتر منطقه هفت اقدامات متنوعی داشت از جمله: برگزاری چند کارگروه تخصصی اعضای افتخاری دفتر در حیطه های رسانه ها و آزادی بیان، حقوق معلولین، حقوق زنان، برگزاری نشست ویژه روز بین المللی منع خشونت علیه زنان در دفتر منطقه، بازدید از کانون پرورش کودکان و نوجوانان استان و توافقات برای همکاری در حیطه حقوق کودک، دیدار مدیرکل سازمان تعزیرات استان از دفتر منطقه ۷، صدور بیانیه عمومی همیاران مردمی دفتر منطقه در خصوص تخریب برخی آثار فرهنگی مذهبی در جمهوری آذربایجان، فعال بودن مستمر سایت خبرسانی بشر نیوز دفتر منطقه ۷ و وبلاگ خبری این دفتر که جدای از رویدادهای یاد شده مواد و عکس های همایش های برگزار شده دفتر در ماه را نیز پوشش داده اند. دفتر منطقه هفت هم چنین در مورخ ۸/۲۹ در برگزاری نشست علمی تحت عنوان "کارآفرینی، امنیت شغلی و قانون کار" با خانه کارگر استان آذربایجان شرقی همکاری داشت و در مورخ ۳ الی ۶ آذر ماه در برگزاری نمایشگاه آثار هنری و صنایع دستی برای جذب کمک به کودکان سرطانی با دیگر نهادهای محلی ذیربط تشریک مساعی به عمل آورد.

- در این ماه هیئتی از تهران به بوشهر عزیمت و پس از بررسی وضعیت تعاملات مسئولین بوشهر با یکدیگر و با دفتر کمیسیون، این جمع بندی حاصل شد که مرکزیت مستقل دفتر منطقه ۸ از بوشهر به استان دیگری منتقل شود و بوشهر همانند گذشته تحت پوشش فعالیت های دفتر منطقه دو مستقر در شیراز قرار گیرد. البته سیستم فنی کلینیک حقوقی دفتر منطقه ۸ برای ارائه مشاوره حقوقی به مردم بوشهر، پس از اعلام آمادگی خانه مطبوعات بوشهر برای میزبانی این مهم، در چارچوب تفاهم نامه مشترک با نهاد یادشده هم چنان در بوشهر باقی ماند تا خدمت رسانی حقوقی مشورتی استمرار یابد. شایان ذکر است که پیرو انتقال مرکزیت دفتر منطقه هشت از بوشهر، در مورخ ۸۸/۹/۱۴ طی نامه ای از سوی دفتر مرکزی کمیسیون مراتب به رئیس کل دادگستری استان نیز اعلام شد و توصیه گردید که تحرک بیشتری برای اجرای وظائف خود در حیطة احیای حقوق عامه داشته باشند.

- در این ماه دفتر منطقه ۶ مستقر در استان سمنان نیز برنامه های مختلفی را به اجرا در آورد از جمله: برگزاری برخی کارگروه های تخصصی اعضای افتخاری دفتر، بازدید از برخی مراکز محلی متناسب با موضوع فعالیت کارگروه ها، جذب برخی پزشکان برای خدمت رایگان به بیماران نیازمند، تعامل با سازمان ها و مراکز محلی و تلاش برای توسعه فعالیت های دفتر منطقه در شهرستانهای مختلف استان سمنان، اجرای برنامه روز جهانی حقوق بشر در دفتر منطقه با حضور اعضای افتخاری فعال و هیئت امنای استانی.

- دفتر منطقه دو مستقر در شیراز در این ماه جدای از برنامه ویژه روز جهانی حقوق بشر موارد متعددی دیگری نیز فعالیت داشتند از جمله: ارائه مشاوره های حقوقی متعدد به ارباب رجوع و ارجاع پرونده های مختلف عریضه های مردمی به امور حقوقی مرکز، پخش فیلم و نقد و ارزیابی آن از منظر موازین حقوق بشر، همکاری با مراکز درمانی استان، شرکت در نمایشگاه داوطلبان حوزه سلامت استان و مورد تقدیر قرار گرفتن از سوی مسئولین بهداشتی و درمانی استان، برگزاری نشست جمعی از اعضای افتخاری فعال دفتر در ارتباط با شعار روز جهانی حقوق بشر امسال، تهیه و توزیع بروشور آموزشی، برگزاری کارگاه آموزشی در روز جهانی حقوق بشر.

- دفتر منطقه ۳ مستقر در رشت تحرکات زیادی برای برگزاری کارگاه آموزشی حقوق شهری ویژه کارکنان شهرداری و شورای شهر مرکز استان و همایش روز جهانی حقوق بشر بعمل آورد که به علت عدم هماهنگی لازم برخی مسئولین استان با زمان بندی های پیشنهادی دفتر منطقه هیچ یک از برنامه های مزبور اجرا نشد و به بعد موکول گردید.

برخی تحولات دیگر کمیسیون

در ماه اخیر اقدامات متنوع دیگری نیز از سوی کمیسیون انجام شده است که ذیلاً به رئوس مهمترین آنها اشاره می شود:

- پاسخ پرسشنامه ارسالی از دفتر مرکزی UNDP سازمان ملل در خصوص ارزیابی عملکرد دفتر کشوری این نهاد در ایران از سوی امور بین الملل کمیسیون داده شد.

- پیرو وصول دعوتنامه همایش علمی «چگونگی شکایات شهروندان از نهادهای رسمی، نقش نهادهای ملی و آمبودزمان ها» دو نفر از پژوهشگران علاقمند به موضوع معرفی شدند تا در صورتی که پذیرفته شوند و هزینه های خود را نیز متقبل گردند، در ماه می ۲۰۱۰ در همایش مزبور در انگلستان شرکت نمایند.

- پیرو وصول دعوتنامه دوره آموزشی ویژه نهادهای ملی از سوی دفتر کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل طی ماه های قبل، در این ماه قبل از پایان مهلت زمانی مربوطه، یکی از پژوهشگران کمیسیون به عنوان کاندیدا معرفی شد. قرار است از میان مجموعه کاندیداهای نهادهای ملی سراسر جهان فقط چند نفر برگزیده شوند.

- پیرو وصول استعلام یکی از مسئولین مرکز اطلاع رسانی حقوق بشر آسیا-اقیانوسیه در مورد نگرش اسلام و قانون اساسی ایران به حقوق بشر پاسخ وی از جهت چگونگی بهره برداری از منابع مربوطه داده شد.

- در مورخ ۸۸/۹/۱۸ جمعی از دانشجویان کارشناسی ارشد حقوق بشر و روابط بین الملل دانشگاه مفید و دانشکده روابط بین الملل وزارت خارجه، پیرو هماهنگی قبلی استاد مربوطه بازدید از کمیسیون داشتند و با فعالیت های مختلف نهاد ملی مستقل ایران برای پیشبرد حقوق انسانی آشنا شدند.

- در این ماه نمایندگان از کمیسیون در برخی همایش های علمی مراکز و سازمان های دیگر که جنبه حقوق بشری داشتند شرکت و سپس گزارش کتبی به مجموعه ارائه نمودند: همایش مربوط به افتتاحیه ساختمان جدید کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی دانشگاه شهید بهشتی (۸۸/۹/۲۴)، کارگاه تخصصی تحولات بین المللی حقوق بشردوستانه در دانشکده روابط بین الملل با همکاری صلیب سرخ و سازمان هلال احمر ایران (۲۴ و ۸۸/۹/۲۵) و همایش حق حیات برگزار شده در دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی (۸۸/۹/۱۷) مواردی هستند که نمایندگان از روابط عمومی یا امور تحقیق و پژوهش کمیسیون شرکت کرده اند.

- از سوی کتابخانه و مرکز اسناد دفتر مرکزی کمیسیون، پیگیری های متنوعی برای تمديد اشتراک و یا اشتراک جدید مجلات بین المللی حقوق بشر سال ۲۰۱۰ انجام شد.

- شماره های جدید بولتن "تحولات جدید نظری حقوق اقتصادی اجتماعی و فرهنگی" و بولتن "تحولات جدید نظری حقوق بشر و گفتمان اسلامی در دنیای معاصر" منتشر شد تا در دیماه توزیع عمومی شوند.

- یکی از همکاران کمیسیون در مورخ ۹/۱۱ و ۹/۱۴ مصاحبه ای علمی با رادیو صدای آشنا یکی از شبکه های رادیویی ایران بمناسبت روز جهانی حقوق بشر انجام داد که در مورخ ۹/۱۶ از رادیو پخش شد.

- ۱۰۰۰ سری از کاور هنری مربوط به تمبر بزرگداشت جهانی حقوق بشر از سوی کمیسیون چاپ و در اختیار شرکت پست ایران قرار گرفت تا برای تمامی کلکسیونرهای تمبر جهانی و ملی ارسال شود. هم چنین تعدادی دیگر از کاور یادشده نیز چاپ و به همراه اصل تمبر حقوق بشر از سوی کمیسیون برای شخصیت های کشوری یا مراکز مرتبط ارسال گردید.

- هماهنگی های لازم در جهت اعزام برخی اساتید به همایش حقوق خانواده که قرار است ۸۸/۱۰/۲ در تبریز برگزار شود، انجام شد.

- پیگیری های لازم برای آماده سازی نهایی کتاب مربوط به حوزه عمومی و حقوق بشر انجام شد تا سریعتر این اثر نیز از سوی کمیسیون منتشر گردد.
- موارد متعددی از بیانیه ها، اطلاعیه ها یا فعالیت های کمیسیون در این ماه در رسانه ها انعکاس عمومی پیدا کرد. سایت کمیسیون نیز مرتباً در بخش های مختلف روزآمد شد و همکاران مترجم بخش عربی و انگلیسی نیز بخش های عربی و انگلیسی سایت را بارگذاری نموده اند.
- برای همایش روز جهانی حقوق بشر در تهران با همکاری دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی ۴۰۰ بسته حاوی ۱۳ نوع محصولات اطلاع رسانی حقوقی تهیه شد و در روز همایش بین شرکت کنندگان توزیع گردید. هم چنین هدایائی برای تقدیر از طراح تمبر حقوق بشر و دو نفر از پیگیری کنندگان موضوع از مجله بین المللی تمبر و دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی به جهت همیاری در برگزاری برنامه روز جهانی، از سوی کمیسیون تهیه و تقدیم هر یک از نامبردگان شد.

برنامه های فوری آتی

- طی روزهای آتی اجرای برنامه های متعددی مورد پیگیری کمیسیون است از جمله موارد زیر:
- برگزاری همایش حقوق خانواده در تبریز توسط دفتر منطقه هفت کمیسیون با همکاری اداره کل خانواده و بانوان استانداری و برخی نهادهای محلی دیگر.
- انتشار کتاب "ده گفتار در مورد اعلامیه جهانی حقوق بشر" که مقالات آن آماده شد.
- انتشار شماره جدید بولتن « تحولات نظری حقوق زنان و کودکان در گستره جهانی » با حجمی قریب به سیصد صفحه.
- انتشار شماره جدید بولتن های تحولات جدید نظری حقوق بشر دوستانه و بولتن اسلام هراسی در گستره جهانی.
- پیگیری اجرای نشست دوم همایش علمی نظریه پردازی در حیطة « اسلام و حقوق بشر؛ اقتضائات ارائه نظریه جهانشمول ».
- تولید چند بروشور آموزش عمومی در حیطة حقوق همبستگی.
- بازدید و ارزیابی عینی کارکرد دفاتر استانی از طریق اعزام هیئت از مرکز و در چارچوب برنامه زمان بندی مشخص.

نظر خواهی

- ۱- نظر شما مخاطب محترم در مورد خبرنامه حاضر از حیث شکلی و محتوایی چیست؟
- ۲- آیا پیشنهادی دارید که مایل باشید ارائه نمائید تا در شماره های آتی خبرنامه مورد توجه قرار گیرد؟
- ۳- آیا مایلید تبادل انتشارات جدید با کمیسیون داشته باشید؟
- ۴- آیا مایل به دریافت مرتب خبرنامه روابط عمومی کمیسیون هستید؟ در صورت مثبت بودن پاسخ، آدرس ایمیلی که مایلید ارسال شود را ذکر نمائید. با تشکر

کمیسیون حقوق بشر اسلامی ایران

ایران - تهران - سیدخندان - ابتدای خیابان سهروردی شمالی - کوچه قرقاول - پلاک ۲

تلفن : ۸۸۵۲۹۷۴۲-۴

فکس : ۸۸۶۸۸۰۷

لطفا نظرات و پیشنهادات خود را به پست الکترونیکی زیر ارسال فرمائید :

ایمیل روابط عمومی info@ihrc.ir

ایمیل مرکزی ihrc@ihrc.ir

WWW.IHRC.IR

www.humanrightsiran.com

